

บทรายการวิทยุฟันทอล์ค
เรื่อง ฟันหน้าบนยื่น
เรียบเรียงบทความโดย รศ.ทพ.ดร.ทศพล ปิยะปัทมินทร์

ลักษณะของฟันหน้าบนที่ยื่นในทางทันตกรรมจัดฟัน

การที่จะบอกได้ถูกต้องว่า ฟันหน้าบนยื่นหรือไม่นั้น ทันตแพทย์จะพิจารณาข้อมูลจากการตรวจทางคลินิก ข้อมูลจากแบบจำลองฟัน และข้อมูลจากภาพรังสี จากการที่ฟันอยู่ในกระดูกขากรรไกรทำให้ต้องตรวจว่าเฉพาะฟันเท่านั้นที่ยื่น หรือว่าทั้งฟันและกระดูกขากรรไกรยื่น นอกจากนี้ยังต้องตรวจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในแนวหน้า-หลัง ระหว่างกระดูกขากรรไกรบนและกระดูกขากรรไกรล่างด้วย ซึ่งอาจพบว่าเป็นแบบใดแบบหนึ่ง คือ

- 1 กระดูกขากรรไกรบนอยู่ในตำแหน่งปกติ แต่กระดูกขากรรไกรล่างอยู่ในตำแหน่งหลังกว่าปกติ
- 2 กระดูกขากรรไกรบนอยู่ในตำแหน่งหน้ากว่าปกติ แต่กระดูกขากรรไกรล่างอยู่ในตำแหน่งปกติ
- 3 กระดูกขากรรไกรบนอยู่ในตำแหน่งหน้ากว่าปกติ ร่วมกับกระดูกขากรรไกรล่างอยู่ในตำแหน่งหลังกว่าปกติ

ซึ่งไม่ว่าความสัมพันธ์ในแนวหน้า-หลังจะเป็นแบบใดใน 3 แบบดังกล่าว ก็อาจทำให้รู้สึกได้ว่า ฟันหน้าบนยื่น ทั้งๆที่เป็นความจริงแล้ว ฟันหน้าบนนั้นไม่ได้ยื่นเลย

อย่างไรก็ตามผู้ที่มีความเฉพาะฟันเท่านั้นที่ยื่น หรือว่ามีทั้งฟันและกระดูกขากรรไกรยื่น หรือว่ามีความสัมพันธ์ในแนวหน้า-หลังระหว่างกระดูกขากรรไกรบนและล่างเป็นแบบใดแบบหนึ่งที่กล่าวมานั้น ในทางทันตกรรมจัดฟันถือว่า เป็นการสบฟันที่ผิดปกติทั้งสิ้น

สาเหตุฟันหน้าบนยื่น

หากพิจารณากว้างๆ ก็พอจะบอกได้ว่าสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมและสาเหตุจากกรรมพันธุ์

- สิ่งแวดล้อมที่เป็นสาเหตุให้เกิดฟันหน้าบนยื่นในคนๆหนึ่ง ต้องพิจารณาตั้งแต่ตอนที่ยังเป็นเด็กเล็กๆ เช่น นิสัยดูดนิ้วมือ ภาวะลิ้นดันฟันหรือแม้แต่การนอนหลับไปพร้อมกับนำสิ่งของบางอย่างเข้าไปในปาก เช่น ปลายผ้าอ้อม จุกนมขวด เป็นต้น หากเด็กมีนิสัยหรือภาวะดังกล่าวต่อเนื่องเป็นเวลานาน ก็จะทำให้เกิดลักษณะฟันหน้าบนยื่น

- ส่วนกรรมพันธุ์ที่เป็นสาเหตุให้เกิดฟันหน้าบนยื่นนั้น ต้องพิจารณาว่าคุณพ่อ-คุณแม่มีลักษณะเช่นนั้นด้วยหรือไม่ ร่วมกับสอบถามจากคุณพ่อ-คุณแม่ว่ามีญาติผู้ใหญ่มีลักษณะฟันยื่นหรือไม่ หากพบว่าทางคุณพ่อ-คุณแม่หรือญาติผู้ใหญ่มีลักษณะดังกล่าว ก็อาจถ่ายทอดลักษณะฟันหน้าบนยื่นไปยังบุตรหลานได้

จากการที่ฟันหน้าบนยื่นมีลักษณะแตกต่างกัน ทำให้แผนการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันที่เหมาะสมแตกต่างกันไปสำหรับผู้ป่วยแต่ละราย

- ในบางรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กเล็กๆ การกำจัดนิสัยดูดนิ้วมือหรือภาวะลิ้นดันฟัน ก็จะลดความยื่นของฟันหน้าบนได้ โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือจัดฟัน
- ในบางรายการจัดฟันร่วมกับการถอนฟันบางซี่ไป ก็จะทำให้ลดความยื่นของฟันหน้าบนได้

- ในบางราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กๆ การกำจัดนิสัจัดฟันร่วมกับการถอนฟันบางซี่ไป จะยังไม่สามารถลดความผิดปกติ แต่ต้องร่วมกับการผ่าตัดขากรรไกรด้วยจึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการลดความยื่นของฟันหน้าบนได้

แผนการรักษาจะเป็นแบบใดนั้นทันตแพทย์ใดเป็นผู้กำหนด ในขณะที่การเลือกแผนการรักษานั้นก็จะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นจากผู้ป่วย หรือผู้ปกครอง ร่วมกับการให้คำแนะนำที่เหมาะสมจากทันตแพทย์จัดฟัน